

minu. Pflug

Das Latweeschu lauschu draugs.

1833. 6. Oktober.

40ta lappa.

Jaunas sinnaß.

No Riktermuischas, Suntaschu draudsê, Widsemme. Muhfu lautineem ta walloda: "muhfu tehwi tehwi to naw darrijuschi" gan pee dauds leetahm, bet jo waitak taf pee semmes darbeem. Lai faimineeki gan rebs, kà fungi schahdâ tahdâ wihsê jau isgudrojuschy lohpineem gahdabt wairak barribas un laukeem tadeht wairak mehla, plaudami no pascheem tihumeem lehju woi abholischu seenu, kas sinna woi par wißu widsemmi buhs weens weenigs faimineeks, kas arri tà buhtu luhkojis glahbtees, kad tam mas plawu, woi listas plawas. — Ar tahm kartuppelehm ween tik labbi jau atmettuschi to tehwi tehwi wißi: kahdu masuminu ween likt dahrsâ, un jau fahk likt labbu teesu paschâ tihrumâ. Warr buht, ka pehz kahdeem gaddeem arri fahks apraust sawas kartuppeles ar to brangu arflu, kas ihpaschi us to ween taifhts, semmi tik smukki rausch ap kartuppeku lastehm un waggu tik tihru taifa, kà ar flohtu mehstu; kas ne par weena pirksta plattumu neet ne dsilaki, ne seklaki, ne kà no pirma galla pehz patikschanas tiz;is eegrohshts, un ar fo kaut kahds sehns warr strahdabt, tapehz ka naw ne zekams ne speeschams, bet turrans ween ais rohtscheem (balstehm). Schê pee mums renteskung, kas aitu-barribas deht wairak ne kà pahri fimts puhru kartuppeles leek, ar to arflu ween tahs aprausch un muischas zilwekeem, kas ar to strahda, luste ween pee ta darba. Bet leelaka luste teem wehl scho ruddeni, kad noarri, kas wairak ne kà trihsdesmits gaddus nestrahdata, mahlaina zeeta, usplehse ar ihpaschu arflu. Kas nu ne sinna, kahds puhlinisch muhfu lautineem ar plehsmeem, ka ar greesi jaet papreeksch, un ka sirgam, kas no pakkatas eet arklâ, taf deewsgan wehl fo stihwetees; bet ka arrajam pawissam grubti, un lai gan ar kahju minn wiesu welleneem, ka taf zilwe-

fam wehl ihpaschi jaet no pakkatas un jakrausta welleni us muttes. Muhfu muischâ tas arlts tahds, ka zilwekam spehks ne kahds naw japeeleef, bet jawal-
 da ween lai negahschahs, un naw arri neko dauds wif jawalda, jo kahdu fohlu
 desmits eet pats stihwi tâ, ka ne rohka naw japeeleef. Teesa gan, ka diwi sirgi
 jaleef preekschâ, bet teem tahda nahwiga stihweschana naw, kâ muhsu sirdnam,
 kad ar muhsu arflu plehsunâ strahda. Schim irr greesis pascham klahr, winsch
 usplehsch wellenus wesselu pehdu plattus, eet zil dsilli un zil felli ween gribb,
 bes wiffas speeschanas woi zelschanas, un krausta wellenus weenu ohtram blaf-
 kam us mutti tif smuffi, ka pehzak, kad ezzehts, dohmatu, ka skalds tihruns
 ween. Par leeseem almineem winsch zekams pahri, masakus pats iszell laukâ
 un masus fruhminus nogreesch ar wiffu sakni. Wagga tif tihra, ka ar schkip-
 peli tihraki jau newarr ismest. Muhfu laudim tas jo wairak bija par brihnu-
 mu, ka to waggi dsinne weenâ dsihshanâ wairak ne kâ pufswersti semmes, jo
 wehrstawas tam naw, bet us weenu pussi ween mett, tadeht arri atpakkat ja-
 dsenn zitta wagga. Zil sirgu deenas un zil kahju deenas gan buhtu jatehre,
 kad ar muhsu arflu to noarri, kam zo puhru weetas, gribbetu usplehst; zil
 arklus gan falaustu un kâ gan nopuhletu zilwekus un lohpus; bet ar scho arflu
 paschâ Behrtula deenâ, kur pehz pufdeenas bija deewsgan filts, diwi lehneem
 sirgeem, kas wilke weenadi, neweena spalwa nebija flapja un arraji, nemas wif
 nopuhleti, wakkarâ lustigi nahze mahjâs. Schis arlts laikam arri geldehs dikti
zillas art, tâ kâ par muhsu atkal neweens labbaki nemaisihs un isurkehhs semmi.
Entenderu semmê, kur deewsgan prahrtigi zilweki, ar scho arflu wifswairak strah-
 da un entenderis, "Behli" wahrdâ, to isgudrojis un usiaifijis pirmâis. Lai Deews
 palihds wisseem, kas ar to strahda jau, woi strahdahs us preekschu wehl. B—t.

No Skottu semmes. Zanni pussê, ko wiini par augschsemmi sauz,
 laudis us gudru wihsi wistu pantus sinn glabbaht, ka ne tif drihs paleef wez-
 zi. — Uswahra uhdeni, eeleij werdoschu leelâ blohdâ un eeleef ar farrohti pau-
 tus pa weenu tâ eekschâ, ka wehl warr sinnaht, kursch papreeksch un kursch pehz
 irr eeliks. Laikam wiinus pa desmiteem ar ohgli apshme; jo kad desmit jau
 eelikti, tad tuhlin pa weenu atkal isnemm ahra, no pirma eesahdami, ar desmitu
 beigdami. Panteem, kas us tif masu brihtinu eelaisti werdoschâ uhdeni, bal-
 tums pee tschaumalas eekschpusses farepp plahnâ plehwitê, un schi tur wiffap-
 kahrt tif zeeti peelihp, ka smakka winneem tif drihs ne warr wilktees eekschâ un

winni ilgi wehl paleef prifchi. — To meh's nu gan arri sawâ semmité warram isprohweht.

No Aust-Indijes semmes, Ah'sias deenas-widdus puffed. Wehl muhscham naw dsirdejusch'i pahr tahdu sawadu miglu, kahda tur ohtru Janwar-deenu weenâ masâ pilssehtinâ irr rahdijusees. Palikke zaur to tik tumsch', ka rohkas preeksch' azzim ne warreja redseht un wissâs mallâs smirdeja neganti pehz juh'ras suh-neem. Katram zilwekam pa to laiku bija ja-sch'kaude daud'reis un pirmu deenu pehz tam wisseem laudim azzis palikke kâ apstulboras. Deewa laime, ka ohtru deenu azzis jau atkal bija wesselas. Taggad tur tee dakteri sawas galwinas lausch, isdohmadami, zaur ko tahda migla gan warroht nahkt?

Ohtru reis' daschi no teem jauneem basnizas liffumeem.

Pahr to Deewakalposch'anu mahjâs.

16ta weetina. Ifkatram faines tehwan gan irr brihw, preeksch' sew un sawas faines to laiku nospreest, kurrâ winneem wisseem mahjâs effoht ja-sanahkt, Deewu luhgt; bet zaur to winnam neweenu ne buhs aiskaweht no tahs Deewakalposch'anas basnizâ.

Pahr to fwehtu kristibu.

20ta w. Wissus dshwus un labbi auguschus behrnus no wezzakeem, kas pee Lutteraneru tizzibas turras, buhs, kâ jau arween pee schahm draudsehm nahkaks, pirmâ neddelâ kristiht, woi tak ne kaweht ilgaki, ne kâ seschas neddelas pehz winnu dsimsch'anas.

Memmeet wehrâ: Wehl ilgaki behrnus turreht nekristitus, tik kahdas sawadas taisnas waijad'sibas deht tohp patauts; bet pahr to ikreis buhs doht sinnu draudses mahzitajam.

21ma w. Ja tee wezzaki, woi, kad sch'ee naw, tee wissuwaki raddi, bes taisnas waijad'sibas un prett mahzitaja pamahzisch'ananahm to laiku no seschahm neddelahm liks aiseet, ko zota weetina preeksch' behrnu kristibahm nospreesch, tad basnizas teesa deht tam islassih's sawadu pehrminderu, kam tik peenahkaks to behrnu bes kawesch'anas pee fwehtas kristibas nest.

22^{tra} w. Ihsteni nahkaks tik'ai eeksch' basnizas kristiht, un prohti: tahdâ deenâ, kad tur Deewakalposch'ana irraid; bet tatschu arri irr brihw eeksch' mahjahm kristiht.

24ta w. Zeem leezineekeem pee swehtas kristibas, kuru wahrdi papreeksch pee mahzitaja irr ja usdohd, buhs pee kahdas kristigas tizzibas peederreht, pee swehta wakkarehdeena boudischanu peelaiskeem un jau 15 gaddus wezzeem buht.

27ta w. Ja kahds behrns til wahjisch irr, ka tas, zil azzis rahda, preeksch mahzitaja atnahkschanas warr nomirt; tapatt arri, kad no schahs tizzibas neweens mahzitajs turumâ irr, kas tanni (20tâ w.) nospreestâ laikâ winnu warretu kristiht, un ja zittu tahdu sawadu buhschanu dehl wajjaga, tad irr palauts, behrnam nohtes-kristibu doht.

28ta w. Pee tahdas kristibas til wajjaga, ka weens deewabihjigs kristigs zilweks no wihriffas, lai arri buht no seewiffas kahrtas, pahr to jaunpeedsimmufschu behrnu, to apleedams ar tihru, nesajauktu uhdeni, schohs wahrdus isfakka: "Eefsch ta wahrda ta Zehwa, ta Dehla un ta swehta Garra tu M. tohpi kristihts;" — tad lai behrniu ta Wissuungstaka fargaschanai padohd, winnu swehti un pahr winnu ta Kunga luhgschanu "Muhfu Zehws" skaita.

29ta w. Behrna wezakeem un tam zilwekam, kas nohtes-laikâ behrnu irr kristijis, buhs tuhlin pahr to doht sinu draudses mahzitajam, woi, kad schis lohti tahsu dshwo, tam wistuwakam mahzitajam woi prahwestam.

30ta w. To nohtes-kristibu jo drihsal' jo labbal' buhs likt apstiprnahet no draudses mahzitaja. Bet ja pee schahs kristischanas naw likts wehrâ, ko 28ta weetina mahza, tad mahzitajam to behrnu buhs kristiht us to pawehletu wihsi.

Neredsigis un flibbais.

No nejauschu kahds flibbiis
Ar aklu sanahk staigajoht,
Un preezigi jau zerre schis,
Ka flibbais winnu waddischoht.

„Man tew buhs waddiht? tã tu schkeet“!

„Es nabbags pats ne spehju eet“!

„Bet tew irr stipri kauli gan,

„Tad nemm' us mugguru jel man.

„Es eefschu tad ar tawahm kahjahm

„Uu manna ajs tew wedd us mahjahm.“

Ar krukkeem flibbais ahtrumâ

Kahp neredsigam muggurâ;

Tã abbi diwi staigaja,

Zits zittam nahje palihgâ.

Zilwekeem buhs sawâ starpâ zits zittam palihdsetees, tad behdas suhd un labklahschana wairojahs.

L.

✱ 16tas mihklas usminna: Egle, paegle, preede.

✱ 17ta mihkla.

Eelahps us eelahpu, bes addatas duhreen'.

Libhs 3. Oktober pee Nihges irr atnahkschi 808 kuggi un aisbraufuschi 739.

Brihw drikket. No juhrmallas-gubernementu auggas waldischanas puffes:

Dr. C. E. Napierky.